

45 . Limba | Comuna: Ciugud | Județ: Alba | Punct: Bordane, În coastă | Anul: 1997

Anul: 1997

Cod RAN: 1106.02;1106.05

Perioade: Preistorie

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu

Tipuri sit: locuire

Categorii sit: Domestic, Neatribuit

Autori: Marius Mihai Ciută, Iuliu Paul

Instituții: Universitatea "1 Decembrie 1918", Alba Iulia, Universitatea "1 Decembrie 1918", Alba Iulia

Șantierul arheologic Dumbrava

Raport

Cea de a treia campanie arheologică în acest sit, realizată, ca și cele precedente, sub girul și coordonarea Centrului de Cercetări Pre și Protoistorice din Alba Iulia, s-a desfășurat în perioada 10 iulie - 4 august 1997.

Obiectivele principale ale cercetărilor din acest an s-au axat, în principal, în jurul determinării stratigrafiei verticale ale sitului, respectiv a surprinderii evoluției extinderii pe orizontală a așezărilor preistorice sesizate în campaniile anterioare. Culturile agricole au limitat aria investigațiilor arheologice, împiedicând reluarea suprafeței nedefinitivate în campania din anul trecut (SIV/1996). Prin urmare, au fost efectuate trei secțiuni, de diferite dimensiuni (SVII-IX/1997), la care se adaugă și o taluzare (L1 - L2/1997) de 16 x 2 x 2,3 m. Secțiunile au fost trasate, respectându-se racordarea lor la ridicarea topografică și la sistemul de bornare a sitului, pe bază de caroiă (10 x 10 m).

SVII/1997

Având dimensiunile de 4 x 2 m, și orientarea nord-sud, secțiunea SVII/1997 a fost executată în zona nord-vestică a sitului, într-o fâșie îngustă, situată pe buza terasei, în imediata apropiere a șoselei care leagă Oarda de Jos de localitatea Limba. Sub un nivel gros de 0,70 m, de culoare cenușiu închis, provenit din pământul aruncat în urma lucrărilor de construcție a șoselei, s-a conturat un strat de cultură negru - cenușiu, de aproximativ 30 cm, cu materiale ceramice sporadice, aparținând unei faze dezvoltate a culturii Vină (Vină B ?). În concluzie, considerăm că această zonă a sitului este una periferică, caracterizată printr-un strat de cultură subțire, sărac în materiale arheologice, semnificativă fiind doar prezența unor gropi menajere.

SVIII/1997

Executată la aproximativ 30 m spre est de SVII și paralelă cu aceasta, secțiunea SVIII/1997 (6 X 2 m), fiind amplasată în sectorul de sit cu simbolul "T", în apropierea sectorului abordat în campania anului 1995. Dacă primul nivel, de decopertare, a conținut o cantitate destul de mare de materiale arheologice, amestecate de plug, în cel de-al doilea nivel, de săpare, (0,30 - 0,50 m) a apărut sterilul loessoid pe toată suprafața secțiunii.

SIX/1997

Având dimensiunile de 8 x 2 m și orientarea nord-est - sud-vest, SIX/1997 a fost executată în colțul nord-estic al zonei "T", în apropierea buzei terasei. Primul nivel, de decopertare, cel întors de plug, s-a caracterizat printr-o bogăție deosebită a materialelor arheologice (ceramică, obsidian, material osteologic, silex). Nivelul imediat următor, a pus în evidență două bordeie adâncite, aflate la mică distanță unul de celălalt. Nici unul dintre acestea nu a putut fi conturat clar, în ceea ce privește locul de pornire (practic amândouă bordeiele pornesc din nivelul arat). Dealtfel, aceasta este una din problemele majore cu care este confruntat întregul sit de la Limba, și anume: nivelurile superioare de locuire sunt afectate, în cea mai mare parte, de lucrările agricole.

Primul bordei, B1/1997, identificat în capătul nordic al secțiunii, a necesitat deschiderea a două casete adiacente (CI și CII, 1 x 1 m fiecare), pentru surprinderea lui integrală. Având o formă relativ ovală, prelungită pe direcția est-vest, cu accesul situat, cel mai probabil, pe latura de nord (către râul Mureș), acesta se adâncește în steril (apărut la 1,20 m), până la 1,60 m.

Materialul arheologic descoperit este reprezentat, în principal, de ceramică, material litic, cioplit și șlefuit, materiale osteologice, fragmente de rășnițe, etc. În cadrul speciei ceramicii fine, remarcabilă este specia pictată "de tip Lumea Nouă", realizată cu culoare roșie sau brună și bitum pe fond deschis (bej, crem). Acest tip de ceramică a apărut în cantități apreciabile, în toate nivelurile de umplere ale bordeiului, ceea ce conferă un caracter unitar și omogen complexului. Numărul mare de unelte prelucrate din os (străpungătoare, spatule), ne face să credem că avem de a face cu un atelier de prelucrare și confecționare a uneltelor din os, mai ales că tot aici s-au găsit, în stare fragmentară, câteva cuți ("ascuțitori", "tocile") din gresie care prezentau o șențuire specifică. Analiza tipologico - stilistică a materialelor ceramice pledează pentru încadrarea acestui bordei în fazele evoluat (chiar târzii) ale complexului Vină - Turdaș, în acele faze în care se generalizează pictura de tip "Lumea Nouă".

Cel de-al doilea bordei, B2/1997, de o formă neregulată, nedevelit integral, se adâncește până la 1,80 m în sterilul loessoid. Și acesta a furnizat un material arheologic deosebit de bogat. Atrag atenția în mod special idolii antropomorfi vinăeni, cu fața triunghiulară și capul teșit. Ceramica este decorată cu benzi incizate - punctate, din cadrul căreia lipsește pictura de "tip Lumea Nouă". Considerăm posibilă atribuirea lui unei faze clasice, dezvoltate a culturii Vină, mai timpuriu deci, decât cel anterior tratat (B1/1997), probabil Vină B final - C.

L1 - L2/1997

Taluzarea realizată într-o ruptură a terasei din sectorul de sit notat cu simbolul "L" (în lungime de 16 m și atingând o adâncime de până la 2 m), a furnizat un profil stratigrafic complet. Stratigrafia profilului realizat se prezintă:

- 0 - 0,35 m - strat vegetal, negru închis, ce conține în amestec materiale ceramice aparținând epocii bronzului și epocii neolitice.

- 0,35 - 0,70 m - strat negru cenușiu, conținând materiale ceramice vinăene și ceramică pictată de "tip Lumea Nouă".

- 0,70 - 1,40 m - strat cenușiu închis, cu urme puternice de cenușă, compact, conținând materiale vinăene clasice, cu decor incizat punctat și picioare de cupă.

- 1,40 - 1,80 m - strat negru lutos, cu material arheologic bogat, aparținând fazelor timpurii Vină (A2), în care apar și fragmente ceramice de factură Starăevo - Criș. Sub acest nivel se află sterilul arheologic.

În punctul numit "În coastă", pe un promontoriu înalt situat la intrarea în satul Limba, a fost executată o secțiune de control stratigrafic (S1/1997), în vederea surprinderii unei eventuale roiri a locuirii neolitice (aflat la aproximativ 2 km în amonte de punctul "Bordane", promontoriu care părea a oferi excelente condiții de habitat și de observație). Secțiunea, cu dimensiunile de 10 x 2 m, a fost orientată pe direcția nord-sud și amplasată chiar pe coama botului de deal, în imediata apropiere a marginii lui. Cu excepția unui complex (groapă) aparținând culturii Coțofeni (Coțofeni III), în suprafața cercetată nu au apărut urme ale altor așezări preistorice. Sterilul arheologic evolua de la nord spre sud de la 0,40 m până la adâncimea maximă de 1,2 m, în capătul sudic fiind surprinse fundațiile unei construcții moderne.

Cercetările în situl de la Limba - "Bordane" vor continua în anii următori, urmărindu-se lămurirea definitivă a situației stratigrafice din toate sectoarele sitului și trecerea la deschiderea de suprafețe de mari dimensiuni pentru dezvelirea integrală a unor complexe de locuire deja surprinse.

[Raportul 517 din cronica.cimec.ro](#)
[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
